

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Naročnina za avstro-ogrsko kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K. — Reklamacije so poštne proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna peti-vrstica, (širina 72 mm) za izhaja vsako sredo in soboto. enkrat 20 vin., večkrat po dogovoru. Posamezna številka 10 v.

Militarizem.

Avstrija dela svojo zunanjo politiko z rožljanjem z bajoneti, prevažanjem topov, nabavljanjem dragih dreadnotov in povečevanjem stalne vojske.

Vsako leto pride vojni minister pa zahteva novo morilno orodje in več ljudske krvi, s katero bo strašil sosednje države, in jim usiljeval pogodbe, ki jih zahteva avstro-ogrski agrarizem v škodo avstrijskemu ljudstvu.

Taka zunanja politika je povsem napačna po našem mnenju, ker samoobsebi je umevno, da je mogoče le s prijazno politiko napram sosednjim državam ohraniti prijateljsko razmerje med državami in na podlagi takega razmerja tudi sklepati take trgovinske pogodbe, ki so v interesu ljudstva.

Pri nas je to čisto drugače.

V zunanji politiki iščejo diplomati posebno na Balkanu vedno konfliktov. Saj imamo celo vrsto zasledovanj veleposelskih izdajcev in procesov, ki so očitno le povečali nesporazumljenje med državama, ki sta vsaj sedaj po svoji gospodarski konstrukciji vezana druga na drugo. Vrh tega je pa to nasprotje še povečala afera, ki izhaja iz Friedjungovega procesa in je končala že doslej z blamažo za vnanjo politiko na Balkanu.

Dr. Sušteršič je sicer rekel v delegacijah, da bi Avstro-ogrsko malo pridobila, če bi se na Balkanu otvorile meje. To pa ni res, ker se je izvažal velik del industrijskih izdelkov na Balkan in uvažali bi se prideli, ki jih doma nimamo in bi se s tem preprečila neznozna draginja.

Slednjič je to oboroževanje, ki ga vsako leto zahteva vlada in delegacija dovoli brez pomisleka, kam nas to vedno oboroževanje vede. Saj vemo, da se mora s to gospodarsko politiko v ljudstvu vzgojiti pravica apatija do svoje takozvane domovine.

Prav primerno se nam zdi, če tukaj navedemo, kaj zahteva vojna uprava za l. 1910:

za vojsko	K 344,935.017
za mornarico	» 63,437.860
za stroške pri aneksiji Bosne in Hercegovine	» 180,000.000
za mornarico v istem slučaju	» 54,000.000
Skupaj	K 642,372.877

Poleg tega izda naša država 300 milijonov kron za »dreadnote«.

Če pomislimo, da se ta velikanska vsota naloži brezplodno, da se ta vsota naloži v morilne namene tujih in domačih ljudstev, nas mora prevzeti groza. Zakaj koliko bede bi se odpravilo s takimi vsotami, koliko učnih, oskrbovalnih zavodov in drugih ljudskih potrebščin bi se dalo s temi ogromnimi zneski poskrbeti.

Ne socialno zavarovanje, ne delavsko varstvo, ne izobrazba, ne pametno pospeševanje gospodarske politike, vse to ni potrebno, potrebno je le — morilno orožje.

Vsekakor bo morala vlada prej ali slej zavzeti v teh vprašanjih drugačno stališče.

Prazna fraza je namreč dandanes vedno bolj trditve, da se more država braniti proti sovražnikom samo z oboroženo silo. Resnica pa je, da država oborožuje vojaštvo zato, da varuje par kapitalistov, ne pa zato, da bi varovala državljane in da je treba vojaštva le tam, kjer so slabe socialne razmere.

Vse drugače bi se pa razvijali avstrijski narodi in njih blagostanje bi bilo drugačno, če bi porabili tistih 700 milijonov v prid prebivalstva, pa bodisi tudi za razne naprave, za povzdigo poljedelstva, živinoreje, industrije i. t. d., ker bi se s tem povzdignilo blagostanje prebivalstva.

Kakor en mož se bojujmo, naročajmo in čitajmo strankino glasilo „Rdeči Prapor“!

Ljudsko štetje.

V Avstriji imamo vsako deseto leto ljudsko štetje. Tudi letos se izvrši konec decembra enako štetje.

Ljudsko štetje ni nikjer tako važno kakor pri nas v Avstriji, važno je pa še posebno za nas, mali slovenski narod, ki se mu v narodnostnem oziru odrekajo povsod pravice, dasi ima ta majhni narodič iste pravice do razvoja, do kulture kakor vsi drugi narodi.

Krivično je torej, če se skuša s kakršnimikoli pomočki jemati posameznim narodom te ali one pravice.

Narodnostna statistika v Avstriji ni resnična. Lažnjiva je, ker so modri državniki, boječ se natančne statistike, v števne pole dali vpisati namesto narodnosti le »občevalni jezik«, ki pa tudi v mnogih primerih ne ustreza istini.

Le pomislimo in ne sramujmo se povedati resnico: Slovenci smo siromašni, suženjsko vzgojeni narod in v velikem delu tudi socialno in gospodarsko od močnejših narodov odvisno ljudstvo, ki nima nobene samostojnosti, ki se vselej takrat, kadar bi bilo treba pokazati svojo moč, kadar ga tepejo sovražniki, kadar mu jemljejo nasprotniki upravna mesta, razpuščajo avtonomne občine, prepovedujejo priredbe, ustanove itd. ne iz državne potrebe nego zgolj iz političnih razlogov, med seboj koljejo, si kvarijo ugled in uničujejo svoje moči z neplodnim bojem, ki še tisto malce zdrave duše, ki jo še imamo, ugona.

Ni zadeva to samo našega slovenskega naroda nego velja tudi za druge narodiče.

Ta resnica pa vpliva mnogo na ljudsko štetje. Nikakor nam ne more biti vseeno, jeli so naši rojaki vpisali ta jezik za svoj ali oni, ker je od tega odvisna slika, ki jo ima podati statistika. V kulturnem, narodnostnem in v vzgojnem pogledu je jako važno, da vpiše vsak slovenski delavec in vsaka slovenska delavka v rubriko, ki je namenjena občevalnemu jeziku besedo: slovenski.

Ne varajmo se, prav zaradi tega je slovensko ljudstvo to, kar je, ker je nosilo stoletja okove podrejenosti in suženjstva. Da ta čut pasje pokorščine iztrebimo iz mozga in ker hočemo tudi v narodnostnih stvareh pravičnosti, ker ne maramo zasmehovanja in ne maramo zasmehovati nobene narodnosti

tudi sami, zato zahtevamo, da se izvrši ljudsko štetje pravično.

Vsak socialni demokrat naj vpiše svojo narodnost, to je naše načelo.

Važno je pa to načelo posebno za narodnostno mešane kraje; tudi tam vplivamo najljubše na brezumne narodnostne boje, če pokažemo ob tej priliki, kako naravno je, da vpiše v statistiko vsak tisto narodnost, ki ji pripada v resnici.

Tudi tukaj moramo biti samostojni. Naša dolžnost ni le, da storimo to sami, nego opozarjati moramo na to tudi svoje znanec in jih poučiti, kakšen pomen ima ljudsko štetje v tem ali onem pogledu. Kjerkoli kdo stanuje, v kakšnikoli službi kdo biva, vsak naj vpiše resničen podatek v statističko polo in si reče: delavci smo, dasi majhnega naroda, ipak zahtevamo v kulturnem in narodnostnem pogledu vse pravice, ki nam gredo.

Delavske hiše.

Zadnje čase se govori v ljubljanskih delavskih krogih precej o zidanju delavskih hiš, o stavbeni zadruzi, ki naj sezida članom lepe, prijazne, bele hišice . . . Pravi se: deleža se vložiti 200 kron, to zadošča že; — ostalo se dobi na posodo, saj so tu denarni zavodi, ki radi dajejo hipotekarni kredit. Država bo tudi dala denar proti 3 % obrestim. Lastnik hiše bi plačeval na leto le okrog 200 kron obresti in amortiziranje dolga. Davka bi bil pa seve prost daljšo dobo let.

Vse prav in lepo. Pa vendar pogledimo z druge strani celo reč.

Prvič: taka zadruga ne temelji v zadrugištvu, ampak je društvo v svrhu pridobivanja zasebnega premoženja. Zadrugno gibanje sloni pa na komunističnih načelih.

Drugič: Država naj da podporo stem, da dovoli posojilo proti 3 % obrestim in popusti naj davek. Prav. Odkod pa naj vzame država cenen denar in odkod naj popusti davke? Znano je, da glavni vir dohodkov so indirektni davki, ki jih plača v prvi vrsti delavski konsument. Torej naj plačujejo vsi državljani, da si bodo posamezniki množili svoje zasebno imetje? Bojujemo se proti subvencijam, ki jih daje država agrarnim podjetjem — sami pa naj prosimo zanje?!

Brez dvombe je, da bi bila naloga države, dežele, občine in vseh podobnih korpo-

Jokajoč sta sedela mati in sin ob oknu, ki ga je obseval zadnji sijaj pomladanskega večera. In deklici sta šli molče in jezni iz sobe in sta zaloputnili z vratmi. Pod mizo je igrala triletna vnučka.

Čez nekoliko časa se odpro tiho vrata in mlajša dva otroka stare matere sta prilezla v sobo tiha in sključena. Žena se ozre po njiju s svojim medlim pogledom.

»Mati — naju ne potrebuje več za postavljatelj« je zajecjal starejši, desetletni deček.

Tedaj pa izbruhne v izmučenem materinem srcu obupna besnost: »zopet zaslužek manj — večja potreba, več skrbi!«

»Ker si bil preveč len — kaj ne?«

Tresoč se jeze, je kričala s solzami v očeh. Potem skoči, pograbi pol razbiti valjar na steni in udriha okolo sebe, kamor zadene.

Molče vzame mladi ključarski pomočnik svojo suknjo in odide. Ko je bilo vse tiho, se skloni bolestno vzdihujoč mati na trepetajoča telesa svojih otrok, jih stiska v goreči ljubezni k sebi in joče — — —

Zunaj sveti izginjajoči večerni sijaj preko mestnih streh, iz parka sem se pa začujejo prvi glasovi promenade godbe.

Po „Arbeiterinnenzeitung“.

Ali še niste, pošljite naročnino!

LISTEK.

Vsakdanja tragedija.

(H. Hohnheiser.)

Dvajset let je imel in bil je po poklicu strojni ključar; suh in visokorasel človek, rojen iz rodbine tobačne delavke, ki je bila oblagodarjena z otroki. Mati se je omožila z devetnajstim letom, in ko ji je mož po petih letih umrl, ji je zapustil dve nepreskrbljeni deklici.

Potreba in sila sta se vselili pri njej in glad pač ni bil redek gost v starodavni hiši, v kateri so prebivali v pusti sobi, ki je imela dve okni na nečisto, vedno vlažno dvorišče. Tedaj se zopet omoži iz obupa. Mož je bil njen sošolec, ki ga je pozneje prva ljubezen prezgodaj razcevele deklice zaželela. Sedaj sta se združila. Toda v njen ozki in blede obraz je že vrtala beda z železno silo svoje znake in njegovim očem je podal alkohol medel in utripajoč blesk.

Tako sta živela nekaj mesecev tiho in mirno. Nista se poročila iz ljubezni, pač pa ju je združil spomin na lepšo mladost. Čez leto je prišlo drugo dete. Z bolestjo ga je rodila mati in vsa je bila v skrbeh zaradi bodočnosti. Mož pa je smatral novorojenčka kot nepotrebnega jedca več v rodovini in je postal bolj godrnjav in jezljiv nego kdaj prej.

In z očitno nezadovoljnostjo in sovraštvom sta sprejeli tudi napot odrasli deklici iz prvega zakona mladega zemljana.

Postalo je neprijetno v temačni sobi na dvorišču.

In ker je poznejša leta še dvakrat prišla štorklja v rodovino, ni ponehalo tisto sovraštvo med otroci prvega in drugega zakona nič več. Grižljaji so bili z vsakim potomcem manjši in moč materina je pešala. Mož je začel ob pondeljkih izostajati od dela in tudi druge dneve mu je bolj ugajalo med svojimi sopivci nego pri delu.

Iz tihega sovraštva je nastal očitni boj.

Dočim se je mati izmučevala dan za dnem v tovarni, našla je moža po večerih, ko se je vrnila domov, ležati za statvami. To se je godilo teden za tednom, dokler ni bila odrešena.

Nekega večera je legel pijan; naslednjega dne je blede. Poklicani zdravnik je dognal blaznost vsled pijanosti in je zahteval, da se bolnika prepelje v bolnišnico. Ne bilo bi pač potreba; zakaj naslednji dan je že preminilo njegovo življenje, ki ga je uničil alkohol — — —

Iz otrok prvega zakona sta vzrasli lepi deklici in deček iz drugega zakona se je šel učiti ključarstva.

Štiri leta so se vlekla. Hčeri sta bili, kakor mati, tobačni delavki, pretrgati sta se

hoteli pri delu kakor ona, stradali sta ves teden, da sta utegnili uživati v nedeljo veseljje življenja, in ljubili sta.

In nekega dne pride štorklja zopet v hišo. Prinesla je starejši hčeri deklico. Oče je bil praktikant v tovarni, kjer je delala v njej; pol leta pozneje je bil prestavljen v neki drugi obrat. Tako je ostala mlada mati sama z otrokom in srečno veselje mladosti je minulo tudi zanj. Zato se je pa zopet začel doma prepri.

Kmalu je opravljala stara mati svojo vnučko preljubezljivo; to je jezilo mlajšo hčer. Če jo je pa zanemarjala, pa mlada mati ni pokazala prijaznega lica. Pride pa tudi sin iz učne delavnice kot ključavničarski pomočnik. Ni še bilo konec gospodarske krize, produkcija je počivala in tisoče rok je bilo brez dela. Tako se je zgodilo, da je bil deček brez dela in je morala skrbeti zanj rodbina.

Obe starejši sestrji sta ga zdaj mučili in mati je gledala to s krvavečim srcem, ne da bi mogla pomagati. Tedaj pa pride nekega dne vesela vest, da potrebuje tvornica za vagon v R. delavnih rok. Žena vzame zadnje prihranke iz nogavice in jih da dečku za vožnjo.

A zvečer se je vrnil.

Zdrayniška preiskava je dognala pri njem proletarskega morilnega angela, tuberkulozo.

racij, da bi zidale stanovanja za revnejše sloje prebivalstva, glavno za delavstvo. Če pa že sežemo k samopomoči, tedaj naj zadruge v istini izvršujejo nalogo splošnosti in ne smejo podpirati teženj posameznikov, ki hočejo na temelju združnosti doseči osebni interes. Če zadruga sežida hiše, morajo ostati njena last, ki se dajo proti primerni ceni v najem.

Ni v intencijah socialističnega gibanja podpirati posameznike pri izbiranju premoženja, ampak podpirati moramo naraščanje skupnega premoženja, v socialističnem zmislu te besede.

Toliko za enkrat v načelnem oziru glede tega važnega vprašanja. A. K.

Le kdor je naročnik „Rdečega Prapora“, stori svojo dolžnost.

Draginja in ženska volilna pravica.

Cesar Viljem, katerega bi se tudi lahko nazivalo »kronanega agitatorja«, se je v najnovejšem času začel, poleg drugih zan nepotrebnih opravkov, pečati tudi z ženskim gibanjem in je tozadevno nastopil tudi kot govornik. Jezil se je nad ženami, ker baje zanemarjajo svoje naravne dolžnosti, ter zahtevajo politične enakopravnosti. Za priliko jim je postavil kraljico Lujizo in opozarjal jih je na vzorne čednosti pravih nemških žena, ki ne poznajo drugega kakor svoje otroke in svojo kuhinjo, seveda je pri tem pozabil na tiste princezinje in kraljice, ki vtikajo svoj nos rajše v politiko kakor v lonec in domislile se portugalskih kraljic, ki so s svojim nosom v politiki provzročile, da je portugalski narod odposlal »svojega od boga poslanega« kralja na tuje. Cesar je to namenoma pozabil, ker on ni absolutno za to, da se žene ne brigajo za politiko, po njegovem — seveda nikomur več — merodajnem mnenju, bi naj se samo žene nižjih slojev za politiko ne pečale, nasprotno pa ne odreka te pravice visokorodnim damam, ki uplivajo tudi na njegovo politično delovanje.

Zakaj se pa sploh žene nižjih slojev zanimajo za politično življenje?

Žene niso nikdar prišle v politiko, nasprotno pa je prišla politika do njih. Politika je posegla v njih domače gospodinjstvo, vzela jim je zadnji kosček mesa iz piskra in ogrenila jim je življenje tako, da bolj sploh ni več mogoče. Neprestana beda in skrbi so tudi ženo prebudile in spoznala je, da tiče vzroki bede in skrbi v politiki oziroma, da politika nanje upliva. Ko so to žene spoznale, pa so se jim oči vedno bolj odpirale in videle niso le indirektnih davkov in bremen, ki jih povzroča militarizem in marinizem, temveč spoznale so tudi svojo lastno brezpravnost.

Kako bi bilo drugače, če bi imele tudi me kaj govoriti?

Želja pomagati, je silila vse te žene, ki so tudi matere, da so se začele zanimati za politiko in v njej sodelovati. Volilno pravico ne zahtevajo zato, da bi z njo zadovoljile svoje častihlepje, ne zato, da bi igrale v javnem življenju kako vlogo, za take stvari se nima delavčeva žena časa brigati. Delavke in žene delavcev si hočejo pred vsem ustvariti take razmere, da bo z njimi pomagano njim in njihovim otrokom. Ne marajo več roditi otroke, ki bi potem mirli lakote in ne marajo več rediti otroke za pokopališče, temveč otroke ki bodo vzraščali zdravi in čvrsti. Otrokom naj se bolje godi; ta misel spremlja delavne žene na vseh njih potih. Za naše otroke, bo le tedaj bolje, če same sodelujemo pri preureditvi današnje družbe.

Ce pa hoče delavka, da se današnja družba preuredi, potem išče potov in sredstev, potom katerih bi svoj cilj dosegla.

Eno vedo že dandanes ženske, da namreč posameznik ni mogoče ničesar doseči in zato se pridružujejo v vedno večjih množicah svojim moškim sotripinom, naidejaje se, da bo skupni nastop vspešno spodbudil tudi večje veselje za boj v dosegu željenih ciljev.

Ženska volilna pravica ne sme biti samo želja žen, temveč vse delavstvo bi moralo zastaviti vse svoje sile v dosegu te vejevažne zahteve. Da bo to s tem večjim veseljem in popolnim razumevanjem storilo, zato je sklenila mednarodna konferenca žen v Kodanju, da se določi en dan v letu in da se na ta dan po vseh državah razvije propaganda za žensko volilno pravico. Ta dan je 1. majnik, ker je tudi moškim pridobil volilno pravico. Majske demonstracije pa same ne bodo zadostovale in zato se bo najbrže jeseni uprizorilo velikanske demonstracije za žensko volilno pravico. Kjetkoli je mogoče, naj se delavske žene in delavke ne zadovolje le z enim shodom v to svrhu, tem-

več spoje naj te shode z večjimi demonstracijami, katerim naj se pridružijo tudi delavci. Te ženske demonstracije bodo imele pa le tedaj uspeh, če že sedaj pričnemo s potrebno agitacijo. Niti eden shod naj se ne uprizori, da bi se na njem ne opozorilo tudi na to gibanje.

Naše skupno geslo mora biti:
Sem s splošno in enako volilno pravico za žene!

Kdor čita strokovno glasilo, naj čita tudi „Rdeči Prapor“! Oboje!

Politični odsevi.

* Dr. Šusteršič se je osmešil v delegacijah s svojo resolucijo, s katero je hotel izzvati odstop skupnega finančnega ministra Buriana, ki je obenem upravitelj v Bosni in Hercegovini. Socialni demokrati so sicer tudi glasovali za resolucijo, ker je to princip, vendar so pa naglašali, kar se sedaj vobče poudarja, da je bila resolucija takrat popolnoma neumestna in jo je stavil dr. Šusteršič samo zaradi tega, da bi osvobodil dr. Stadlerja močnejše roke nego je njegova. Dr. Šusteršič je pri tem zasledoval le politiko klerikalnega škofa dr. Stadlerja. Resolucija je bila odklonjena.

* Državni zbor je sklican na 24. novembra k zasedanju. Razpravljal bo o poročilu draginskih odseka in izvolil nove delegacije. Vlada namerava zbornici predložiti šestmesečen proračunski provizorij, dalje podaljšanje privilegija avstro-ogrski banki, glede katere sta se avstrijska in ogrska vlada popolnoma sporazumeli. Dalje pride na vrsto vladna predloga o ustanovitvi italijanske pravne fakultete. Ker poteče koncem leta pravna moč lani sklenjene reforme poslovnika, se bo morala zbornica pečati tudi s tem kočljivim vprašanjem.

* V nižjeavstrijskem deželnem zboru je imenoval v četrtek pater Bauchinger delavce same pijance. Sodrug dr. Renner je nato zaklical: Nikjer toliko ne pijo in žro kakor v samostanih tistega reda, ki mu pripada p. Bauchinger. Nastal je zaradi tega odgovor med krščanskimi socialisti silen vrišč, da se je morala seja prekiniti.

* Deželni zbor solnograški je obravnaval v torek o predlogu glede draginje, ki sta ga stavila soc. dem. poslanca Preußler in Proksch. Zahtevala sta neomejen uvoz argentinskega mesa, opustitev žitnih carin in povzdigo govedoreje. Predlog so klerikalci odklonili.

* Moravski deželni zbor še ni prišel do rednega dela. Obstrukcija se nadaljuje.

* V gališkem deželnem zboru so končali proračunsko debato. Razprava se je vršila tudi med rusinsko obstrukcijo. Po zaključni besedi poročevalca je bil proračun sprejet v drugem in tretjem branju.

* Uradno priznanje o Friedjungovih dokumentih. Z ozirom na težko obdolžitev, ki jo je zalučal prof. Masaryk v delegacijah grofu Aehrenthalu v obraz trdeč, da je avstrijski poslanik v Belemgradu grof Forgach naročil t. zv. Friedjungove dokumente, se je naš vnanji minister po dolgem mučnem obotavljanju odločil, da opraviči nehonetno manevriranje avstrijske diplomacije. Izbral si je zelo komodno pot. Dunajski »Vaterland«, ki je v najožjih stikih z omenjenim ministrom, piše: Dokumente, ki so prišli na dan v Friedjungovem procesu, je posamič dobival avstro-ogrski poslanik v Belemgradu grof Forgach in jih sproti pošiljal vnanjemu ministru, kjer so jih spoznali za prave. Ponarejalci teh dokumentov so vsled vspešne kupčije postali pogumni, in so kar na debelo ponarejali dokumente, za katere so imeli dobrega kupca v jalovi avstrijski diplomaciji. Ko je tedanji hrvaški ban, baron Rauch videl te stvari, je takoj trdil, da so ponarejene. Nato je bil nakup dokumentov, ko je bilo izdanih zanje že 60.000 kron, ustavljen. V vnanjem ministrstvu so imeli te dokumente tudi poslej za pristne. Da bi bil pa grof Forgach dal izdelati te dokumente je prav tako neresen kot kakor trditelj, da so dokumenti pristni. — Uradni zagovor je malo verjeten v najkočljivejši točki: ali je avstrijsko poslaništvo naročilo dokumente, ali jih ni. Tozadevno je treba počakati sodne razprave proti t. zv. Stefanoviću, kateri je zalagal poslaništvo z dokumenti in ki je pred belgrajskim sodiščem obtožen veleizdaje: počakati nadaljne besede prof. Masaryka, ki trdi, da ima v rokah dokaze za krivdo avstrijskega poslaništva v Belemgradu. — Ampak denimo, da je zagovor vnanjega ministristva resničen do zadnje pičice! Ali ni ta zagovor najhujša obtožba za avstrijsko diplomacijo? Ali je ne blamira do kosti pred vnanjim svetom? Ali je ne kompromitira pred avstrijskim prebiv-

alstvom? Le pomislimo: avstrijsko poslaništvo, ki bi imelo nalogo, da skrbi za dobre odnose med obema sosednima državama, da pospešuje trgovsko občevanje med obema sosedoma, katero bi bilo zlasti v sedanjem času težke draginje in občutnega gospodarskega zastopa edina vspešna medicina za prebivalstvo obeh dežel, to poslaništvo, ki ga avstrijsko ljudstvo s težkim denarjem plačuje, je etablihalo v Belgradu veliko trgovino na debelo s ponarejenimi dokumenti in meče raznim srbskim sleparjem in špekulantom na neumnost avstrijskih diplomatov pristradane avstrijske davke v žep. V čudno luč postavlja bistrornost in prebrisanost avstrijskih diplomatov dejstvo, da jih vsak poljuben slepar lahko prav grobo potegne. Take »kapacitete« na tako odgovornih mestih, so v resnici velika nevarnost za avstrijsko prebivalstvo, kakor bi sicer bili v kakem institutu za bebbe in slaboumne neškodljivi. — Zagovor vnanjega ministra vsekako zahteva od avstrijskega ljudstva, da najpozornejše zasleduje neodgovorno početje svojih »diplomatov«, zakaj račun poplačati mora v vsakem slučaju ljudstvo.

* Sprememba službene pragmatike za ogrske železničarje naznanja ministrstvo in pravi, da so se že za koalicijskega ministrstva pojavili nedostatk. Posebno nepopolen je disciplinarni red. Če bodo upoštevali tudi pritožbe Hrvatov pri tem spreminjanju, bodi po mnenju ogrskega Pester Lloydja le politički moment, ki ne bi mogel odločevati.

* Srbska trgovinska pogodba z Avstroogrsko. V torek je predložila srbska vlada skupščini trgovinsko pogodbo, ki bo veljala do 31. decembra 1917. Ta pogodba vendar ne bo imela za Srbijo nobene posebne gospodarske vrednosti nego kvečjemu politično. Vkljub temu jo skupščina sprejme najbrže brez posebnega nasprotovanja v zbornici. Zdi se, da Srbija s to pogodbo kapitulira pred Avstroogrsko.

* Komite za edinstvo in napredek v Salonikih izjavlja v svojem poročilu o zadnjem kongresu, da prepušča izvedbo svojega programa stranki za edinstvo in napredek in prepušča odgovornost za politiko države vladi. Komite bo odslej deloval le kot posredovalec med stranko in ljudstvom in si pridržuje vodstvo javnega mnenja, ki ga hoče s primernimi sredstvi vzdrževati in voditi tudi volitve. Pridrži si dalje pravik obravnavati z drugimi strankami in se pogajati z njimi. Komite izvoli sedemčlenski odbor, ki mu pripadeta tudi vali adriopelski Eyub Salvi in dr. Nareim.

Vsak sodrug mora biti naročnik „Rdečega Prapora“!

Domače vesti.

Ljubljana in Kranjsko.

— Ljubljanski liberalni listi priobčujo izjavo izvrševalnega odbora narodno-napredne stranke, v kateri lepijo mladine in starine s prihodnjimi ljubljanskimi občinskimi volitvami in prosijo obenem drug druge odpuščanja, ker so se med seboj tako grdo žalili. — Res, spokorni so pa ti ljudje!

— »Slovenec« je prinesel pred več tedni dolgo listo socialnodemokratskih imen, med katerimi sta bila tudi dva ogrska sodruga (Csizmadia in Jaszak) in jih nazival socialnodemokratske defraudante. Omenjena ogrska sodruga sta bila obdolžena, da sta poverila 80.000 K. Sedaj sta tožila po svojem zastopniku celo vrsto dunajskih klerikalnih in krščansko socialnih listov, ki so bili vsi obsojeni, ker niso ničesar dokazali. V tistih imenih se pa nahajajo imena, ki so kar izmišljena. Tako lažejo ti gadje. Tudi »Slovenec«, bi privoščili tožbo v tej stvari, ker je posebno širokousten, kadar gre za take stvari.

— Predsednik deželnega sodišča na Kranjskem dr. Elsner. To je najnovejša sporna stvar, ki se vlačí po slovenskem časopisju kakor kača. Gotovo je, da bi se bilo to imenovanje že lahko preprečilo, če bi imeli vladajoči ministri in deželni predstavniki kaj respekta pred slovenskimi strankami. Toda saj imamo že dovolj dokazov, da se teh strank nikoli drugače ne upošteva, kakor samo takrat, če katera brezpogojno dela tlako vladi. Vladni organi so že kar navedeni te taktike in je le čisto navadno slepilo, če si pripisuje ta ali ona slovenska stranka, da so Slovenci dosegli to ali ono koncesijo. Imenovanje Elsnerjevo so dosegli klerikalci le tako, da niso temu ugovarjali. Istotako je tudi povsem napačno mnenje, če kdo misli, da je bil delavni profesor dr. Jos. Tominšek imenovan za ravnatelja na Goriski gimnaziji v kompenzacijo Slovincem. Taka kompenzacija bi bila smešna. Pač pa

je bil dr. Tominšek imenovan za ravnatelja čisto na osebno priporočilo vladnih organov, ki poznajo g. dra Tominška prav dobro in vedo, da je dr. Tominšek »toleranten« mož tudi napram klerikalcem. Torej ne govorite o uspehih ali o kompenzaciji, za katero nima ne klerikalna ne liberalna stranka kranjska nobenih zaslug.

— Shode z dnevnim redom, kaj zahtevamo od parlamenta, prirejajo socialni demokrati po vseh krajih.

— Javen shod v Zagorju ob Savi bo jutri v nedeljo ob 3. popoldne v salonu g. R. Mihečiča na Toplicah. Dnevni red: 1. Novi službeni red. 2. Organizacija. Sodrug naj se udeleže tega shoda v obilnem številu, ker se bo razpravljalo na njem o važnem vprašanju.

— Zagorje ob Savi. V naši tovarni za steklo imamo ravnatelja po imenu Prossinag. Mož je že nad 70 let star, tako da bi se pač utegnili pričakovati od njega, da se je še tudi kaj drugega naučil, nego trgati zaslužek steklarjem. Iz vsega njegovega ravnanja pa je najvestneje pač to, da od meseca do meseca trga zaslužek pri pogodbenem delu. Če se delavci pritožujejo, pa se jim hlini z besedami: Jaz vam nečem nič hudega, potrpite saj pride od upravnega sveta z Dunaja gospod centralni ravnatelj Belak. To pripoveduje že kakšnih šest mesecev, v tem času je že potrgal na plači posameznim mojstrom od 40 — 50 K. Razvidno je torej, da je res zadnji čas, da že nastopimo z vso odločnostjo proti temu gospodu, če ne je še mogoče, da se bo pričela v tovarni kolera, pa ne tista, s katero nas strašijo, temveč kolera lakote.

— Zagorje ob Savi. Pri rudniku trboveljske premogokopne družbe je v zadnjih mesecih produkcija premoga tako velika, da je stari rudarji ne pomnijo, kljub temu, da je po številu veliko manj delavstva sedaj kakor ga je bilo poprejnjega leta. Mislil bi človek, da bo trboveljska družba sedaj zadovoljna in bo delavcem plače zvišala, toda motil bi se. Ravno nasprotno; kolikor le morejo trgajo delavstvu zaslužek pri pogodbenem delu, ter jih s tem silijo, da se huje in huje mučijo. Usiljuje se delavcem tudi nov službeni red, ki bi rudarje popolnoma izročil v roke uradnikom in paznikom. Ugodnosti ne daje rudarjem novi službeni red nikakšnih, dasi bi bilo jako namestu sedaj, ko je pri rudniku tako bogata produkcija. Nasproti pa bi rado vzelo rudarjem brezplačno stanovanje in diktiralo kazni za vsako malenkost. Rudarji lahko zopet izpredvidijo, da kapitalizem pač ni nikoli zadovoljen. V sedanjih razmerah se morajo rudarji vendar poučiti, da je treba odločnega nastopa, če hočejo izboljšati svoj materialni obstanek, kar pa je le mogoče, če imajo tudi primerno krepko organizacijo. V zadnjem času opazujemo nekoliko več zanimanja za organizacijo in upamo, da rudarji razumejo, da je edino sredstvo dobra organizacija, potem katere se rešijo iz sedanje sužnosti.

Trst.

— Predavanje prof. dr. Merharja v »Ljudskem odru« minole sobote je uspelo izborno. G. predavatelj je v poldrugournem krasnem govoru razlagal številnemu večnomu delavskemu občinstvu bistvo u m e t n o s t i in z n a n o s t i, razliko med obema, njiju postanek in razvoj. Predavanje je bilo lepo zasnovano, in bilo bi le želeti, če bi nam g. profesor hotel nadaljevati z drugim večerom in poljudno razplesti že pričeto snov, ki jo laik in preprost človek v početku bolj čuti kot razume. Le redkokdaj ima človek priliko slišati tako krasno slovensko, kot jo govori profesor Merhar. Slovensko socialistično delavstvo vedno z veseljem pozdravlja naznanila o njegovem predavanju in mu je zelo hvaležno na njegovem trudu, in to tembolj, ker je g. profesor edini izmed slovenske tržaške inteligence, ki se ne boji anatemoz iz Nar. Doma in stopiti v dotiko s slovenskimi socialisti v Trstu.

— Agitačna šola je v Del. Domu vsak torek. Sodrug, ne zamudite prilike in vztrajajte z obiskom.

Istra.

— Mesečno zborovanje izobraževalnega društva v Pulju je bilo v torek dne 15. t. m. Na tem zborovanju se je sklenilo, da se naše društvo preseli v hišo, kjer ima tudi svoj sedež italijansko izobraževalno društvo »Circolo di studi sociali«, in sicer v spodnjo dvorano, kakor nalašč pripravna za naše društvo, za čitalnico in tudi za predavanja, ki naj bi se odslej prirejale večkrat nego doslej, zakaj posebno predavanja so velikega vzgojnega pomena. Naše društvo bo tudi v tem lokalu popolnoma ločeno v upravi. Važno za društvo je tudi bogata knjižnica in časopisje, in če hočemo, da izpopolnimo svojo čitalnico, je naša dolžnost, da prid-

Rabite, če imate naved, če ste, napravi, zasluženi in težko dihati, Fellerjev fluid z znamko »Elsafliud«. Prepričali smo se sami pri bolečinah v prsih, v vratu i. t. d., o njegovem zdravilnem in kašelj tolažečem vplivu. Tucet za poskušnjo 5 kron, dva tucata 8 kron 60 vinarjev franko. Izdeluje ga le tiskar E. V. Feller v Stubici, Elsin trgšt 252 (Hrvaško)

bivamo čimveč zvestih članov. Gmotna podpora, ki obstoji v članskih prispevkih, je potrebna, če hočemo vršiti svojo sveto nalogo samoizobrazbe in napredovanja v naši delavski stvari. Delati moramo vsi za napredek našega društva, samo ne moremo predovati. Vsak posameznik mora biti dober reden član. Med raznoterostmi so se zborovalci posvetovali, kako bi se dalo dovesti izobraževalnim društvom stalnih dohodkov in menili smo, da bi se morda utegnili pobirati prispevki za izobraževalno društvo kar s prispevki strokovnih organizacij, ki bi jih potem odračunale izobraževalnim društvom, kar bi jako dobro pospeševalo njih delovanje. — V ta namen bi pa vsekakor bilo potreba posvetovanja zaupnikov, na katerem se bi dalo sporazumno izvesti to delo tako kakor bi bilo najuspešnejše. Zborovanje je bilo dobro obiskano.

— Zidarjem in drugim delavcem. Na zimo prihajajo zidari; pa tudi drugi delavci v južne kraje za delom. Tem potom vlnudno opozarjamo vse tiste delavce, da se informirajo pri svojih organizacijah, preden hodijo v te kraje. Zidari n. pr. naj se obrnejo na tajništvo v Trstu, drugi pa na zastope svojih strok. Tako ravnanje bo vsekakor v korist vsem, ker s tem preprečimo, da ne bomo škodovali drug drugemu.

Štajersko.

— Velika zmaga graških sodrugov. V sredo so bile v Gradcu na Štajerskem volitve v tretjem razredu za občinski svet. Izločenih je bilo letos izmed šestih pet socialnodemokratskih občinskih svetnikov. Volilni boj se je bil za teh pet soc. dem. mandatov in en nemškonacionalen mandat. Socialni-demokratje so postavili svojih v vseh šest kandidatov in so tudi prodrli z njimi. Izvoljeni so bili sodrugi Jožef Pongratz (2031 glasov), Jožef Herzog (1994 glasov), dr. M. Schacherl (1957 glasov), Karl Sonnleitner (1904 glasov), Jožef Hartmann (1901 glasov), Fran Rader (1898 glasov).

Nemški nacionalci so dobili povprečno 1500 glasov.

Znamenite so te volitve zaradi tega, ker so socialni demokratje kljub temu, da je volilo okoli 100 volilcev manj nego lani, vendar dobili okroglo 240 glasov več, nacionalci pa so izgubili okroglo 300 glasov. To je odgovor graškega prebivalstva na nameravano volilno reformo, ki so hoteli odvzeti delavstvu z njo nekaj pravic in odgovor na stanovanjsko politiko nacionalcev v Gradcu. Tem častnejša je pa zmaga, ker so klerikalci volili z nacionalci. Šele zvečer ob 11. uri je bil naznanjen rezultat, tedaj je nagovoril občinski svetovalec sodrug Herzog na Glavnem trgu nešteto čakajočo množico in slavil delavsko zmago v svojem nagovoru.

Umetnost in književnost.

»Naš golos« (Naš glas), organ ukrajinskih soc. demokratov v Rusiji in Avstriji je pričel izhajati v Lvovu (Sobieskova ulica 3). Izhajal bo mesečno in stane za Avstrijo in Nemčijo 5 K letno.

Razne vesti.

Koliko carine prejme Avstroogrski na leto. Proračun glede carine, ki se bo pobrala v Avstroogrski in Bosni leta 1910, znaša v Avstriji 148.178.000 K, na Ogrskem 20.130.000 kron in v Bosni 1.270.000 kron. Skupaj torej 169.580.000 kron (t. j. za 9.640.000 več nego lani).

Portugalski jezuiti na Tirolskem. Monakovski zasebnik Rainer je kupil na Tirolskem zgodovinski grad Taulers, ki ga je namerjal kupiti prestolonaslednik Franc Ferdinand. Grad vzamejo v najem portugalski menihi.

Koliko plačajo italijanske državne železnice za svojo malomarnost. Po uradnem poročilu so plačale italijanske državne železnice v pravnem letu 1908.—1909.

2,3 milione lir odškodnine za poškodbe pri voznem blagu; 462.670 lir za tatvine, 2 mil. 666.000 lir za izgubljene pošiljke in slednjič 1 mil. 653.000 lir za zapoznele pošiljke. Vsekakor bodo menda imeli tisti prav, ki trde, da bi se dali taki izdatki s parnostjo osebja odpraviti in da bi se tukaj prihranilo na leto vsaj pet milijonov, ki bi se z njimi lahko povišala plača uslužbencem.

Natan in Portugal. Tak dnevni red so dali klerikalci svojemu protestnemu shodu, ki ga prirede v nedeljo dne 20. novembra ob 4. popoldne v Unionu. Pristop k temu zborovanju imajo samo člani katoliških organizacij. Kaj se je pa zgodilo? Rimski župan Natan je slavil v svojem govoru 40 letnico, odkar je Italija prisvojila dežele, ki jih je vladal prej papež, ter kazal v tem govoru na krivice, ki so se godile pod papeževo vlado ljudstvu. Kaj se je dogodilo na Portugalskem pa vsi vemo. Ljudstvo se je spuntalo proti klerikalnemu tiranstvu in izkoristilo in je odstranilo kralja, ker je vzdrževal ta režim, in je bila kraljeva rodovina jako zapravljiva. In zaradi tega, ker se je portugalski narod iznebil klerikalnega terorizma in ker so Italijani veseli, da so se osvobodili papeške vlade pred 40 leti, zaradi tega je hud dr. Šušteršič. Dr. Šušteršič je s tem jasno pokazal, kako protiljudsko politiko uganja, kako velik sovražnik ljudstva je. Tožil in pripovedoval bo jutri, kakšna krivica se godi katoliški cerkvi, jezuitom na Portugalskem, a niti ene besede ne bo imel za bedno ljudstvo. Kako uničujejo vero prostozidarji in socialni demokratje a niti ene besede, ne bo rekel v protest proti draginji, v prilog ubogemu ljudstvu, ki ga klerikalci pitajo s frazo »vera je v nevarnosti«. In zakaj ne? Zato, ker vsa ta protestna prireditev ne pomenja nič drugega nego protest proti osvoboditvi ljudstva in boj za klerikalni mošnjiček, ki je v nevarnosti.

Papež Pij X. je izdal odredbo, po kateri bi morali vsi duhovniki prisesti, da bodo vedno verovali v dogme. Ta prisega bi veljala tudi za profesorje bogoslovja. S tem je hotel odpraviti modernizem, t. j. demokratičnost, ki se je zanesla med duhovenstvo. Ta odredba pa tudi ni ugajala nekaterim državam, ki imajo vpliv na nastavljanje teoloških profesorjev. Papež je zaradi tega svoj »Motu proprio« toliko izpremenil, da velja prisega samo za duhovnike in cerkvenih učnih zavodih.

Lev Tolstoj, ki je pobegnil z doma je namerjal iti v samoto, da se pripravi za smrt. Na potovanju je obolel in obležal bolan na postaji Astapova. Tam so ga obiskali tudi njegova soproga in sinovi ter njega prijatelj Čertkov. Njegovo stanje je sicer resno vendar po mnenju zdravnikov še ni nevarno življenju. Tolstoj boleha večkrat za vnetjem sopil. Tolstoja so gnali v tužno rodbinski spori, ki jih ni mogel več prenašati, kakor poročajo, in se je zaradi tega odločil za odpotovanje.

Patra Mačoha, ki je znan zaradi grozodejstev v čenstohovskem samostanu, so izročili ruskim oblastim. Izročili so ga sodišču v Patrikumu. Tam sta že zaprta dva patra iz čenstohovskega samostana in pa njegova ljubica Helena.

Lev Tolstoj je obolel za pljučnico; vendar pa ni neposredne nevarnosti za njegovo življenje.

Bojkot žganju. Strankin zbor na Nemškem je leta 1909 v Lipskem sklenil bojkot proti žganju, ki je bil naperjen posebno proti davčni politiki. Dalje je tak bojkot tudi delavcu v korist, ker ga varuje pred zastrupljenjem po alkoholu. Kako izborni je uspel ta bojkot pokazuje naslednja statistika. Leta 1909 meseca septembra se je porabilo (torej pred bojkotom) 267.840 hektolitrov, l. 1910 pa le 152.857 hektolitrov, torej je padel konsum alkohola za celih 43,4 odstotkov, skoraj za polovico. V celotnem letu, od septembra lanskega leta pa do septembra leta 1910 pa je padel od 2.577.726 na 1.789.381 hektolitrov ali za 30,6 odstotkov. Produkcija žganja nazadnje, davčno izkoriščanje delavskih žepov se manjša in delavstvo postaja

sposobnejše za boj, duševno svežje in dostopneje delavskim idejam in denar, ki si ga s tem prišteje porablja za boljše hrano.

Bivši portugalski kralj Manuel se stalno naseli v Belgiji.

Cook in Peary — oba sleparja. Spomladi so poplavalje vse svetovno časopisje vesti najprej, da je dosegel Cook severni tečaj, potem se je pa pojavil konkurent Peary, ki je trdil, da je bil sam na severnem tečaju ne pa Cook. Grozoviti časnikarski boj, ki je takrat polnil časopise, je pa bil povsem brezuspešen, ker ni nobeden teh dveh mogel dokazati svoje trditve. Preiskovati je začel stvar danski učenjak Kunt Rasumsen objavljajoč, ko je dobil poročilo grenlandskega raziskovalca Obsena, kateremu sta poročala o potovanju na severu tista dva Eskima, ki sta spremljevala Cooka, da ta ni bil na severnem tečaju. Tudi od spremljevalcev Pearyja je dobil taka poročila, iz katerih se da sklepati, da tudi ta ni bil na severnem tečaju. Kakor bi bilo važno za znanstvo, ko bi človek prodril do severnega in južnega tečaja, je vendar bilo to doslej še nemogoče.

Sodrugi, spominjajte se „Tiskovnega sklada“!

ŽEPNI KOLEDAR za delavce in prometne uslužbence

je izšel.

Dobiva se pri upravi „Rdečega Prapora.“

Skupina kovinarjev

v Ljubljani

prireli

družinski večer

s sodelovanjem pevskega zbora „Vzajemnosti“

ki se vrši v soboto, dne 19. nov. 1910 v salonu gostilne pri Anžoku v Sp. Šiški.

Na sporedu so: deklamacije, petje, ples, šaljiva pošta in razne druge zabave.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina za člane 20 vin, za nečlane 30 vin.

K mnogobrojni udeležbi vlnudno vabi

ODBOR.

Sodrugi v Trstu

dobe

Žepni koledar

za leto 1911.

pri blagajniku političnega odbora

Alojziju Stolfu v „Delavskem domu“.

Dunajsko fino in svitlo likanje

Gabriela Jud,

Ljubljana, Židovska ul. št. 3.

se priporoča p. n. slavnemu občinstvu za vsakodnevno čiščenje perila po zelo točni in najboljši postrežbi ter nizki ceni.

Potniki v severno in južno Ameriko

vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

AVSTRO-AMERIKANA

Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, postelje, kopeli i. t. d. Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni. Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Korško: SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Mlado, staro, Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepcam, Vedno zdrav želod'o imam!

Najboljši želodčni likér!

Sladki in grenki.

Ljudska kakovost

liter K 2.40

Kabinetna kakovost

. 4.80

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir.

Kg. sivga dobrega, puljenega 8 K; boljšega 2.40 K; prima puljenega 2.80 K; beloga 4 K; beloga puhačega 5.10 K; velfinega snežnobeloga, puljenega 6.40 K, 8 K; puha sivga 6—7 K, beloga, finega 10 K; najfinjši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitnega rdečega, modrega, beloga ali rumenega nankinge, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama; 80 cm dlj, 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10, 12, 14 in 16 K, zglavnice 3, 3.50 in 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13, 14.70, 17.80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4.50, 5.20 in 5.70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm široka 12.80 in 14.80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko sefranko zamejaja za neugajajoče se vrne denar. Natan. cen. gratis in fr.

S. Benisch, Dešenice 758, Češko.

Klobuke, cilindre in čepice

v najnovejših fazonah in velikih izberah priporoča

Ivan Soklič. Založnik c. kr. avstrijskih držav. uradnikov.

Ljubljana, Pod tranco št. 2.

Postaja električne železnice.

Častiti gospod

Gabrijel Piccoli

lekarnar

v Ljubljani.

Vašo tinkturo za želodec sem že vso z velikim uspehom porabil, katero iz srca priporočam v veliko korist vsaki družini.

ter se Vam iskreno zahvaljujem in prosim, blagovolite mi poslati še 24 stekleničice Vaše tinkture za želodec.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Sterle

Posestnik in premirani medved lovč v Koritnicah, pošta Knežak pri St. Petru na Krasu.

Tolažilo bolnikov je lekarnarja Zaloscerja **STELLA FLUID**

Proti revmatizmu, protinu, trganju po udih, revmatičnem glavobolu in zobobolu je Stella Fluid neprecenljive vrednosti. Učinek presenetljiv. Od mnogih zdravnikov priznано in odlikovano od tisoč priznanih pisem. Samo pristno z zvezdno znamko. 12 majhnih ali 6 dvojnatih steklenic K 5, 24 majhnih ali 12 dvojnatih steklenic K 8-50 franko pošilja edino izdelovalec lekarnar S. Zaloscer, Zvezdna lekarna, D. Tuzla št. 40, Bosna. Za trdovratne želodčne bolezni in motenje prebave je najboljša želodčna sol „Stella“. — Škatljica K 1, 6 škatljic K 5. — Obe sredstvi sta ljudski in domači zdravili in bi jih ne smelo manjkati v nobeni hiši ker sta tudi zaklad za zdrave.

Ustanovljeno 1847.

Ustanovljeno 1847.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Turjaški trg št. 7. LJUBLJANA Turjaški trg št. 7.

Največja zaloga pohištva za spalne in jedilne sobe, salone za gosposke sobe.

Preproge, zastorji, modroci na zmeti, žimnati modroci, otroški vozički i. t. d.

Najnižje cene.

Najsolidnejše blago.

Hiše

v dobrem stanju, nekatere z gostilniškimi koncesijami se oddajo pri

P. Mateliču

c. kr. konces. posred. za nakup in prodajo.

Zavod za plakatiranje, snazhenje in za reklamo.

Škofja ulica št. 10. — Telefon št. 155.

Vsi svoječasno pri meni službujoči in drugi zakoniti posredovalci so neopravičeni izvrševati mojo obrt.

Produkt. zadruga ljublj. mizarjev

registrovana zadruga z omejeno zavezo

s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije c. 11 (Kolizej)

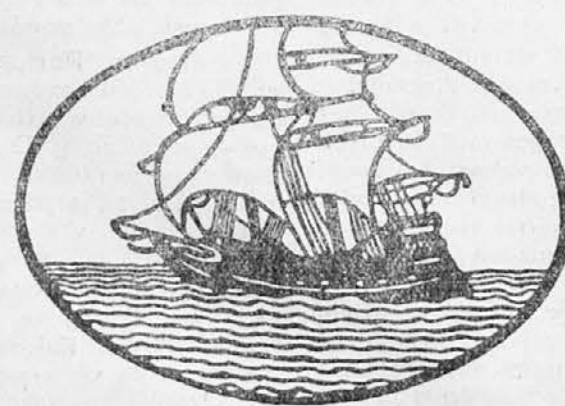
Zaloga pohištva

lastnega izdelka in

tapetniškega blaga.

Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani

Julij Meinl

Ustanovljeno 1862.

Uvoz kave Veležgalnica kave

Pospeševanje krvnega toka, poživljenje živčnega delovanja, utrjenje kože proti prehladu.

Za umivanje glave, ustna ozir. zobna voda, — za olepšanje polti neprecenljivo. —

FRANCOSKO ŽGANJE „DIANA“

Vaš zdravnik

vam priporoča francosko žganje „Diana“, ker je prepričan o velikih prednostih tega žganja za disinficiranje ust in osvežujočega vpliva na kožo, ki ga povzroča dodatek Mentola. Glavna snov francoskega žganja „Diana“ je dvakrat destilirano vinsko žganje.

Zahtevajte pri nakupu le pristno francosko žganje „Diana“ in pazite, da nosi steklenica natisnjeno ime „Diana“ in da je tudi zamašek in plomba označena s to varstveno znamko.

Domači prijatelj

v pravem pomenu besede, je francosko žganje „Diana“ in to vsled svoje osvežujoče moči, nizke cene in vsestranske porabnosti. — Cena: 1 male steklenice K — 50; srednje K 1-20; velike K 2-40. — Prodaja se v vseh trgovinah na drobno, kjer pa ne, dobi se naravnost od proizv. družbe franc. žganja „Diana“ r. z. o. z na Dunaju I. Hohenstauffengasse 3 t.